

2022-03-02

Dnr SU: SU-333-0041-22

Ert Dnr: Fi2022/00247

Finansdepartementet
Skatte- och tullavdelningen
Enheten för mervärdesskatt och punktskatter
fi.remissvar@regeringskansliet.se

Remissyttrande: Promemorian Höjd skatt på alkohol och tobak

Centrum för socialvetenskaplig alkohol- och drogforskning (SoRAD) vid Institutionen för folkhälsovetenskap, Stockholms universitet, har inbjudits att lämna kommentarer till Promemoria *Höjd skatt på alkohol och tobak* (Fi2022/00247).

I promemorian föreslås följande ändringar angående alkoholskatten samt tobaks- och nikotinskatten fr.o.m. 1 januari 2023 och 1 januari 2024:

- Skatten på de EU-harmoniserade tobaksprodukterna (dvs. cigaretter, cigarrer, cigariller, röktobak) och på snus, tuggtobak och övrig tobak höjs 2023 med 3 procent utöver omräkningen med hänsyn till förändringen i konsumentprisindex (KPI). Vidare föreslås en ökning med ytterligare 1 procent utöver omräkning 2024. Skatten på e-vätskor och övriga nikotinhaltiga produkter föreslås höjas med 1 procent 2024. Ändringarna bygger på prognoser för KPI-utvecklingen och kan komma att justeras beroende på faktiskt utveckling.
- Skatten på öl och vin (inkl. andra jästa drycker än vin eller öl samt mellanklassprodukter) föreslås höjas med 5 procent 2023 och med ytterligare 7,6 procent 2024. Skatten på etylalkohol (sprit) höjs med 1 procent 2023 och med ytterligare 1 procent 2024.

Tobak

Skatten på tobak (cigaretter, cigarrer, cigariller, röktobak, snus, tuggtobak och övrig tobak) är indexerad och omräknas sedan 2012 årligen enligt förändringar konsumentprisindex (KPI). Den senaste skattehöjningen utöver KPI gjordes 2015.

SoRAD konstaterar att det finns betydande forskningsstöd för att beskattning av tobak är ett effektivt verktyg för att minska rökningen. I jämförelse med övriga nordiska länder ligger Sverige lägst gällande pris och skatteandel av pris. Sverige har även bland de lägsta cigarettpriserna i förhållande till köpkraft inom EU. Därmed finns ett utrymme för betydande höjningar utan stor risk för ökad resandeförsel eller smuggling.

Institutionen för folkhälsovetenskap

CHESS | SoRAD

CHESS är ett samarbete med Karolinska Institutet

Cigarettpriset är dock ett av flera verktyg för att minska rökningen och dess relaterade skador. Inför skatteändringen 2015 (Promemoria *Vissa Skattefrågor inför budgetpropositionen för 2105*, Fi 2014/1430) ifrågasatte SoRAD att prisökningen på snus var högre än för övriga tobaksprodukter då det är rökning som svarar för de största skadeverkningarna. Föreliggande promemoria konstaterar att höjningen i kronor och ören med nuvarande förslag blir lägre för snus (och tuggtobak) jämfört med övriga tobaksprodukter. SoRAD instämmer i att det av folkhälsoskäl är rimligt att de produkter som orsakar mindre skada och ofta används som hjälp vid rökslut ska beskattas lägre.

Av samma skäl finns det anledning att vidare utreda vilken skada e-vätskor medför och hur dessa beskattas. Kunskapsläget är ännu oklart men flertalet studier indikerar att e-vätskor orsakar mindre skada än rökning.

SoRAD tillstyrker de höjda tobaks- och nikotinskatterna samt betonar med utgångspunkt i de folkhälsopolitiska målen vikten av att mer skadliga produkter beskattas högre än de som orsakar mindre omfattande skador på individ och samhälle.

Alkohol

I linje med ovanstående resonemang beskattas öl, vin och spritdrycker enligt gällande reglering högre för produkter med högre alkoholinnehåll. Punktskatten på alkohol är inte indexerad enligt förändringar i konsumentprisindex (KPI) och den senaste höjningen trädde i kraft 2017.

SoRAD konstaterar att det finns ett starkt forskningsstöd för att prishöjningar på alkohol inverkar positivt på folkhälsan genom minskad alkoholkonsumtion i befolkningen. Mot bakgrund av realprissänkningen på alkohol då skatten inte är indexerad *tillstyrker SoRAD därmed förslagen om höjd alkoholskatt*. Privatinförseln och smugglingen av alkohol är i dagsläget så pass låg att det inte finns skäl att tro att prishöjningen medför omfattande ökningar i den oregistrerade alkoholkonsumtionen.

Beslut i detta ärende har tagits av institutionsstyrelsen vid Institutionen för folkhälsovetenskap 2022-03-11.

Föredragande har varit SoRAD:s föreståndare Jessica Storbjörk.